

**Förbättrad introduktion för nyanlända
invandrare I:a halvåret 2002**
INT-19-02-1715

INTEGRATIONSVERKETS STENCILSERIE 2002:6

ISSN 1651-5676

Delrapport till regeringen

Förbättrad introduktion för nyanlända invandrare 1: a halvåret 2002

Uppdraget

Inom ramen för regeringens program för att öka sysselsättningen för invandrare sker åren 2001 till 2003 en särskild satsning för att förbättra introduktionen och svenskundervisningen för nyanlända. Som en del i detta arbete har Integrationsverket genom regleringsbrevet för år 2002 fått fortsatt uppdrag att utveckla introduktionen så att den blir mer effektiv och anpassad till den enskilde individens förutsättningar och behov. Detta arbete ska ske genom samverkan med berörda myndigheter för att särskilt stimulera en differentiering av introduktionsinsatserna så att nyanlända invandrare tidigare kommer i egenförsörjning och blir delaktiga i samhällslivet.

På uppdrag av regeringen arbetar Integrationsverkets under år 2002 speciellt med att stödja:

- samverkan mellan kommuner och andra aktörer,
- interkommunal och regional samverkan,
- arbetsplatsförlagd introduktion samt
- annan metodutveckling av introduktionen.

Det är i huvudsak dessa områden inom introduktionen som kan förväntas bidra till att sysselsättningen för nyanlända invandrare ökar.

Rapportens innehåll

Underlaget till denna rapport är hämtat ur Integrationsverkets löpande arbetsmaterial, därmed har vi valt att inte engagera kommunerna i denna delredovisning av uppdraget.

Vår ambition är att genom denna rapport kunna ge en rättvisande bild av hur verksamheten har utvecklats under första halvåret 2002 avseende; metoder, spridning av information, framgångar och hinder i introduktionen samt en redovisning hur utvecklingsmedel och medel ur den Europeiska flyktingfonden använts. Delrapporten bör ses som en avstämning av utvecklingen och inriktningen på introduktionen efter rapporten "Utveckling av introduktionen år 2001", som lämnades i februari 2002. Rapporten ingår i Integrationsverkets rapportserie 2002:3.

Inför kommande årsrapport kommer Integrationsverket att engagera kommunerna för att då ge en djupare och mer allsidig belysning av utvecklingen.

Samverkan som metod

Integrationsverkets strategi, att utifrån den centrala överenskommelsen initiera regionala och lokala insatser om ett utvecklat samarbete, står fast. Arbetet inriktas även under år 2002 mot de 30 kommuner som prioriterats under 2001. I dessa 30 kommuner har två tredjedelar av antalet nyanlända flyktingar bosatt sig de senaste fem åren. På regional nivå har Integrationsverket under våren börjat bygga upp kontakter i de flesta av landets län. I fem av länen har ansvariga politiker i länen kommuner och andra berörda regionala aktörer (främst länsstyrelser, länsarbetsnämnder och kommunförbund) haft gemensamma träffar för att diskutera en utbredd länsamverkan kring introduktionen av nyanlända invandrare.

Det finns en enighet när det gäller vikten av samverkan för att effektivisera och utveckla introduktionen både på central, regional och lokal nivå.

Utvecklingsarbete på central nivå

Den verksgemensamma överenskommelsen *Överenskommelse om utveckling av introduktionen för flyktingar och andra invandrare* utgör en plattform för dialogen och utvecklingen i arbetet. Den centrala beredningsgruppen har under våren fokuserat arbetet på att förbereda en djupare uppföljning av hur överenskommelsen medverkat till utveckling av introduktionen. Samtliga parter berörda aktörer kommer att kontaktas under hösten i syfte att få en bild av hur den centrala överenskommelsen implementerats och medverkat till en utveckling av introduktionsinsatserna regionalt och lokalt. Uppföljningen ska vidare visa på vilka möjligheter och vilka hinder aktörerna ser i utvecklingsarbetet samt ge förslag till vad som behöver förändras eller utvecklas vidare, för att målen med verksamheten ska kunna uppnås. De aktörer som inte arbetat utifrån överenskommelsens intentioner ska även redovisa skälen för detta.

Uppföljning kommer att ske i landets alla kommuner, vid arbetsförmedlingar, hos utbildningsansvariga och vid Migrationsverkets mottagningsenheter. Genom uppföljning i landets alla kommuner ges en heltäckande riks bild av hur arbetet utvecklats med anledning av den centrala överenskommelsen. Uppföljningen kommer även att ge svar på i vilken omfattning introduktion erbjuds till övriga nyanlända som inte omfattas av ersättningsförordningen. Resultatet kommer att redovisas för de centrala parterna på ledningsnivå den 31 oktober. Resultatet ligger till grund för beslut om kommande revidering och vidareutveckling av överenskommelsen.

För att få en bild av mottagandet under 2001 kan nämnas att 204 av landets kommuner tog emot nyanlända invandrare. Av dessa utgör flyktingar cirka 25 %. Av de återstående 85 kommunerna hade 84 kommuner invandring av övriga nyanlända utomnordiska medborgare under år 2001.

Regionalt utvecklingsarbete

Den dialog som Integrationsverket inledde på regional nivå under 2001 för att utveckla såväl länsövergripande som interkommunalt samarbete för en effektivare och mer individuellt utformad introduktion har fortskridit under våren 2002.

I flera av länen i landet pågår samverkansarbete på olika nivåer och inom olika verksamhetsområden. Integrationsverket konstaterar att dialogen kring de regionala samverkansfrågorna om utveckling av introduktion för nyanlända har mottagits positivt av de berörda aktörerna. Det regionala samverkansarbetet är även av stor vikt för att involvera kommuner som inte ingår bland de 30 prioriterade kommunerna. Dessa mindre kommuners utvecklings- och samverkansprocesser påverkas positivt av det regionala utvecklingsarbetet.

Exempel på länsamverkan:

Projektet Blekingealliansen, som är ett nätverk mellan länets kommuner, har valt att bland annat fokusera på frågor om introduktionsersättning, validering, svenskundervisning (såväl undervisningens kvalitet som eventuell upphandling) och arbetsplatsförlagd introduktion. Projektet startade i februari 2002 med medel från Integrationsverket (527 200 kr beviljat år 2001). Initialt har arbetet inriktats på att förankra projektet i olika instanser/organisationer, bygga upp ett kontaktnät, undersöka förutsättningar för samverkan och att kartlägga introduktionsverksamheten. Diskussioner har inletts med arbetsförmedlingar i länet och Svenskt Näringsliv om möjligheten till arbetsplatsförlagd introduktion. Likaså har överläggningar påbörjats med Migrationsverket om hur svenskundervisningen ska organiseras så att processen blir obruten för deltagaren. Inom länet har även diskussioner inletts om ett interregionalt samarbete om introduktion av akademiker mellan högskolan i Blekinge och universitetet i Växjö. Blekingealliansens utvecklingsarbete förväntas resultera i olika regionala överenskommelser.

I Jönköpings län har länsarbetsnämnden och Migrationsverket i maj 2002 undertecknat en överenskommelse om samverkan kring asylsökande och arbete. En fortsatt utvecklingsprocess pågår i syfte att integrera det kommunala perspektivet i den regionala överenskommelsen

I Stockholms län har en arbetsgrupp som tillsattes i augusti 2001 startat en förutsättningslös diskussion om möjligheter till samverkan såväl inom länet som nationellt. För att stödja, den av länsstyrelsen samordnade, arbetsgruppen i sitt arbete beviljade Integrationsverket 150 000 kronor i medel till konsultstöd under våren. Arbetsgruppen representerar en betydligt bredare samling aktörer än aktörerna i den centrala överenskommelsen, exempelvis finns föreningsliv och näringsliv representerat. Arbetsgruppen har i uppdrag att presentera en regional överenskommelse hösten 2002.

I Hallands-, Södermanlands- och Uppsala län har under våren anordnats möten med ansvariga politiker från länens samtliga kommuner samt regionala aktörer som länsstyrelse, länsarbetsnämnd, Kommunförbundet, Skolverket och Migrationsverket. I Hallands län för länsarbetsnämnden processen vidare.

I Södermanlands län kommer Kommunförbundet i Södermanland inför hösten att sammankalla en arbetsgrupp med representanter från kommunerna och länsorganen. I Uppsala län presenterades ett utkast till gemensam överenskommelse redan vid den inledande träffen. Processen förs där vidare av länsstyrelsen.

I Västmanlands län pågår ett regionalt utvecklingsarbete i samverkan mellan kommunerna, länsstyrelsen, Kommunförbundet och länsarbetsnämnden. Arbetet är i ett skede där det fortsatta arbetet fokuseras på att formalisera en regional överenskommelse utifrån de befintliga fyra arbetskraftsregionerna i länet.

Utvecklingsrådet i Örebro län kommer i början av hösten att diskutera på vilket sätt de ska samverka för att utveckla introduktionsinsatserna i länet. Utvecklingsrådet representeras av 26 myndigheter och organisationer och leds av landshövdingen.

Lokalt utvecklingsarbete

Integrationsverket kan utifrån vårens arbete konstatera att den centrala överenskommelsen lagt god grund för att utveckla samverkan i flertalet av de 30 kommunerna.

Efter Integrationsverkets kontakter med de lokala beslutsfattarna i de 30 prioriterade kommunerna under år 2001, har ett samarbete om utveckling av introduktionsinsatser påbörjats. I det lokala samarbetet deltar förutom representanter från kommunen vanligen även representanter för arbetsförmedling, utbildningsansvariga och Migrationsverket. I vissa fall finns även näringsliv, landsting, högskola m.fl. med i det lokala arbetet. Integrationsverkets insats i det lokala utvecklingsarbetet är att både följa och påverka arbetet i kommunerna. Vi initierar, stödjer och påverkar utvecklingsprocesser i riktning mot effektivare introduktion och samverkan.

Integrationsverket konstaterar att i flertalet av de 30 prioriterade kommunerna pågår utvecklingsarbete på olika nivåer och med olika aktörer.

Exempel på lokal samverkan:

I Botkyrka, Stockholm, Sundsvall och Umeå har lokala överenskommelser undertecknats under våren. Undertecknande parter har förutom kommunens aktörer varit arbetsförmedling och Migrationsverket. Överenskommelserna anger de samverkande parternas ansvar och arbetsfördelning i arbetet med introduktion av nyanlända. Överenskommelserna kommer att följas upp och vid behov revideras.

I Huddinge och Eskilstuna finns förslag till överenskommelser, vilka kommer att kunna undertecknas efter sommaren. Uppsala kommun har en fungerande samverkan som kommer att dokumenteras och undertecknas under hösten.

I Jönköping fanns redan innan den centrala överenskommelsen undertecknades en överenskommelse mellan arbetsförmedling och kommunen. Som tidigare nämnts har även en överenskommelse mellan Migrationsverket, länsarbetsnämnden och Jönköpings kommun tillkommit under våren om samverkan kring asylsökande.

I Malmö vidareutvecklas samverkansarbetet mellan arbetsförmedling och Migrationsverket om asylsökandes möjligheter till arbete och utveckling under den tid asylansökan prövas. Ett arbete där alla aktörer som arbetar med introduktionsprocessen kommer att involveras för att ingå i en lokal överenskommelse som beräknas vara klar under hösten.

Spridning av information

Information via nätverk

Integrationsverkets arbete med utveckling av introduktionen sker via strategiska nätverk och allianser i, framför allt, de prioriterade kommunerna och regionerna. Vi ser det som en mycket viktig roll att sprida rätt information vid rätt tillfälle till rätt person. Integrationsverkets nationella bild av utveckling och erfarenheter av introduktionsarbete efterfrågas också kontinuerligt.

Vid all extern verksamhet under året har vi spridit riktad eller efterfrågad information om erfarenheterna och utvecklingen av introduktionen i landet.

Rapporten ”Utveckling av introduktionen år 2001” har föredragits för en stor del av de strategiska introduktionsaktörerna i landet under våren. Framför allt har de förbättringsområden som föreslås i rapporten lyfts fram. Vi har använt oss av ett konsultativt arbetssätt och har även arbetat genom dialog, både med enskilda personer och arbetsgrupper, som ett medel för informations-spridning. Vårt deltagande i konferenser, möten och dylikt har också använts som medel för spridning av information.

Information via Introduktionsbanken

I januari i år har en nationell introduktionsbank tagits i drift. Syftet är att sprida goda erfarenheter och lärande exempel av introduktionsarbete. Introduktionsbanken finns på Integrationsverkets hemsida. Marknadsföring av Introduktionsbanken har skett via tidigare nämnda nätverk och i media. Syftet med Introduktionsbanken är att skapa ett nationellt forum för idéer och utveckling i en ständigt pågående kunskapsuppbyggnad. Introduktionsbankens struktur och innehåll utvecklas kontinuerligt. De lokala introduktionsaktörerna presenterar själva sina bidrag i Introduktionsbanken. Målgruppen är alla som har intresse för utveckling av introduktionen. Brukarundersökningar har visat att vi mer än väl nått det mål vi satt för Introduktionsbanken om antal besökare, spridning och kunskapsbidrag. Under de fyra första månaderna har banken haft cirka 2 000 besökare. För närvarande finns det cirka 60 olika bidrag presenterade på Introduktionsbanken. Vi hoppas att Introduktionsbanken ska bli ett självklart forum och en levande nationell mötesplats för idéer till utvecklingsarbete.

Framgångar i introduktionen

Fokus på arbete

Under året har tendensen blivit allt tydligare att kommuner och arbetsförmedlingar ser en bra introduktion som en del i en strategi att möta en väntad arbetskraftsbrist inom framför allt vård och omsorg. I bl.a. Stockholm finns ett kommunalt rekryteringsprogram (inom ramen för introduktionsverksamheten) som med framgång förser äldreomsorgen med personal.

Samarbete mellan storstadskommuner och småkommuner

Under våren har samarbete mellan storstadskommuner och mindre kommuner med problem i befolkningsstrukturen påbörjats av flera kommuner. Ett exempel på detta är att Sandviken och Södertälje avtalat om att erbjuda 100 personer per år under tre år möjlighet att sekundärflytta. Ett möte mellan individens behov av boende, arbete och service och kommunens behov av arbetsför befolkning är positivt för såväl individen som samhället.

AMS-regleringsbrev

Av AMS regleringsbrev för år 2002 framgår att myndigheten senast den 9 augusti ska redovisa hur man avser att säkerställa sin medverkan under introduktionen oberoende av konjunktur och medelstildelning. Vi räknar med att detta kommer att tydliggöra arbetsförmedlingarnas ansvar under introduktionen och underlätta samverkan mellan arbetsförmedlingar och övriga aktörer. Skrivningen har också varit värdefull för oss att delge kommunerna inför deras kontakter med arbetsförmedlingarna.

Hinder i introduktionen

De hinder som redovisats i vår årsrapport 2001 kvarstår, men som framgår av förra avsnittet pågår en utveckling av introduktionen i positiv riktning.

Kommunernas omorganisationer

Några kommuner har under året valt att organisera om sitt arbete. Vid omorganisation finns en uppenbar risk att pågående utvecklingsarbete bromsas upp. Vi kan dock konstatera att omorganisationerna i förlängningen förmodligen kommer att gynna utvecklingen av introduktionen, eftersom förändringarna nu tydligare tar bäring på målet om egenförsörjning – ”från socialtjänstperspektivet till arbetsmarknadsperspektivet”.

Introduktionsersättningen

Vi ser ett ökat användande av introduktionsersättning som försörjning under introduktionstiden istället för socialbidrag, vilket är positivt.

Introduktionsersättningen används dock inte i tillräcklig utsträckning på det sätt som främjar egenförsörjning. I vissa fall används introduktionsersättningen på samma sätt som ett socialbidrag, det är endast namnet som ändrats. I de fallen kan individens incitament för egen försörjning minska, då ersättningen minskar i samma grad som egenförsörjningen ökar.

Utvecklingsmedel

Arbetet med utvecklingsmedel har fortsatt med samma inriktning som år 2001.

Utvecklingsmedel har beviljats i nära samarbete mellan aktörer och Integrationsverket. Medlen har använts som en del av den lokala och regionala utvecklingsprocessen. Huvudsakligen har medel beviljats till projekt, antingen för att de bedöms vara av nationellt utvecklingsintresse eller att de bedömts vara viktiga för den lokala respektive regionala utvecklingsprocessen. Framför allt har fokus legat på utveckling av metoder för svenskinlärning och tidig arbetsmarknadsanknytning inom ramen för en individualiserad introduktion.

Under första halvåret 2002 har drygt 7 miljoner kronor beviljats eller reserverats till sammanlagt 17 projekt. Totalt har 38 ansökningar kommit in i år med en redovisad projektkostnad av cirka 53 miljoner kronor, varav 13 miljoner sökts hos Integrationsverket. Ett fåtal av dessa kom in förra året men sträcker sig över längre tid än ett år. Hittills i år har elva projektansökningar avslagits.

Beslut eller reserverade utvecklingsmedel under våren 2002

Eskilstuna kommun	Att i inledningen av introduktionen påbörja yrkesinriktning.	400 000
Halmstads kommun	Ett informations- och jobbcentrum med syfte att matcha enskilda och arbetskraftssökande företag.	225 000
Halmstads kommun	Minimera individuella hinder för att aktivt delta i introduktionsprogram.	120 000
Internationella företagarföreningen i Sverige IFS	Business as usual. En kombination av Sfi och företagande – att fånga entreprenörerna under Sfi-tiden.	420 000
Karolinska Institutet	Ett flerårigt forskningsprojekt som syftar till att utveckla en modell för hälsofrämjande introduktion. Kostnad anges per år.	1000 000
Luleå kommun	Projekt med och för romer genom entreprenörverksamhet.	450 000
Lunds kommun	Introduktion för målgrupp som saknar eller har otillräcklig yrkesidentitet.	700 000
Partille kommun	Utveckling av modell för tidig arbetslivsanknytning för mottagna, nyanlända flyktingar.	405 000
Pros-IT	Ett flerårigt projekt som drivs av Blekinge Tekniska Högskola i syfte att utveckla en individuellt anpassad undervisningsmetodik baserad på den svenska prosodin och IT.	1000 000
Röda Korset	Att genom en samlingspunkt utveckla individuellt anpassad verksamhet som läsläsning, samhällsinformation och liknande.	165 000
SIF Trollhättan	Nationellt projekt inriktat på introduktion i arbetslivet.	210 000
Stockholms stad	Utveckling av modell för anpassad introduktion för högutbildade.	594 000
Södertälje kommun	Matchmaking-projektet.	165 600
Umeå kommun	Avlönad arbetsplatspraktik med Sfi syftande till anställning och språkinläring.	180 000
Västerås stad	Alfabetisering på modersmål för invandrare med ingen eller ringa skolbakgrund.	525 000
Växjö kommun	Introduktionsutbildning för akademiker vid Växjö Universitet och Komvux i samverkan med bl.a. näringslivet.	200 000
Örebro län samt Hallsbergs, Kumla och Laxå kommun	Ett samverkansprojekt mellan kommuner och arbetsförmedlingar om arbetsplatsförlagd introduktion med handledare.	300 000
	Summa	7 059 600

Utvärdering av tidigare erhållna medel

Av de 20 utvecklingsprojekt som beviljades medel under 2001 är endast två hittills avslutade och redovisade av de sökande. Verket kommer att utvärdera projekt som avslutats under år 2002 avseende hur projekt- och effektmålen uppfyllts och i vilken mån försöksverksamheten bidragit till att utveckla och förbättra introduktionen. Resultatet kommer, allt eftersom projekten avslutas, att redovisas i regeringen i årsrapporten för utveckling av introduktionen år 2002 samt i redovisningar avseende år 2003.

Europiska flyktingfonden (ERF)

Av förordningen (2001:22) om den europeiska flyktingfonden framgår bl.a. att Migrationsverket prövar ansökningar om projektstöd efter att verket har hört Integrationsverket. Det är dock inte fråga om ett traditionellt samrådsförfarande. Integrationsverket deltar istället under hela handläggningsprocessen av ansökningar inom integrationsområdet.

Integrationsverkets förhållningssätt är att förespråka projekt som tar bäring på utveckling av introduktionen, framförallt i gränssnittet mellan asyl- och introduktionsprocessen (flera av dessa hör formellt till området Asylmottagning och finns inte med i sammanställningen nedan). Vi har också särskilt beaktat om projekt bygger på att samverkan sker mellan flera parter, eftersom vi bedömer att samverkan som metod ger bättre förutsättningar för fortsatt implementering av bra projektresultat i den ordinarie verksamheten.

Hittills i år har 16 av 61 ansökningar beviljats, till ett belopp av cirka 7,5 miljoner kronor. Vi arbetar nu med en andra ansökningsomgång för år 2002. Vår ambition är att även för denna omgång ha ett strikt utvecklingsperspektiv och bara stödja projektidéer som kan antas föra utvecklingen av introduktionen framåt.

ERF-medel beviljade under 2002 avseende integration

Folkuniversitetet i Kristianstad	Lärare i Sverige. Vägledning och förberedelse för högskolestudier respektive arbete som lärare.	1 229 200
Landskrona kommun	Öppet fritidshem -Pluto Öka föräldrainsflytandet vid fritidshem.	387 500
Landskrona kommun	Ungdomsstaden Landskrona. Bryta segregering bland barn och ungdomar.	303 375
Föreningen Lovary 2	Roma-initiativet. Arbets- och boendeorientering för nyanlända romer.	325 000
ABF Sydhalland	Sverige mångkulturellt samhälle. Bygga nätverk av faddrar och samhällsguider för nyanlända via lokala fackföreningar.	44 769
Ale kommun	Mötesplatsen. Skapa möjligheter till vardagliga möten mellan ungdomar från olika kulturer.	400 000
Linköpings kommun	Skapa nätverk och visa fritidsmöjligheter för nyanlända ungdomar. Samarbete med föräldrar och skola.	61 620
Frikyrkliga Studieförbundet	Underlätta integration för kvinnor med småbarn genom praktik, språkträning och mötesplatser.	245 000
Röda Korset	Integration. Utveckla synsätt och aktiviteter som främjar integration bl.a. genom näringslivskontor.	602 500
Karolinska Institutet	Hälsa och integration. Delprojekt inom flerårigt hälsofrämjande projekt. Fokuserar hälsa och etnocentrism i introduktionen.	1 233 100
Södertörns högskola	Metodutveckling och utvärdering av flyktingguideverksamhet.	125 191
Akademiska sjukhuset, Uppsala	Metodutveckling och effektiv vård av flyktingar med psykiatriskt vårdbehov.	840 000
Irakiska Riksförbundet	Samhällets lagar och föreskrifter. Samhällsinformation på hemspråk till nyanlända.	368 255
Landstinget i Västmanland	Salveo. Metodutveckling och information till nyanlända om det svenska sjukvårdssystemet.	709 033
Gävle kommun	ArbetsSAMTT. Underlätta språkinläring och arbetsinträde för personer med PTSD.	489 000
Sala kommun	Sätt Sala i rörelse. Utveckling av friskvårdstänkande för invandrarkvinnor, överviktiga barn och långtidssjukskrivna.	100 000
	Summa	7 463 543

Slutsatser

Att arbeta med utgångspunkt från den centrala överenskommelsen för utveckling av introduktion bedömer Integrationsverket vara en framgångsrik metod. Under innevarande period har Integrationsverket följt upp introduktionsverksamheten på individnivå. (*Hur togs de emot?* Integrationsverkets rapportserie 2002:04). Flyktingarna i studien togs emot i kommunerna under första halvåret 1999 och undersökningen genomfördes hösten 2001. Integrationsverkets arbete med utveckling av introduktionen i nuvarande form startade först under 2001. Resultatet av uppföljningen stärker oss i uppfattningen att utvecklingen nu är på rätt väg. Det framkommer i rapporten att till exempel introduktionen inte varit tillräckligt individualiserad och att kopplingen till arbetsmarknaden varit vag. Integrationsverket avser därför att fortsätta det regionala och lokala förändrings- och påverkansarbetet med aktörernas makthavare. Arbeta pågår även med att ta fram en ny ”plattform” mellan de centrala aktörerna inom området ”hälsa”.

Ett av våra främsta arbetsverktyg är att de lokala och regionala aktörerna skriftligt avtalar om sitt samarbete. Vi ser dock inte att avtalet får avsedd effekt om avtalet i sig blir ett självändamål. Det är processerna som startar i de lokala arbetsgrupperna som är avgörande för hur det operativa arbetet kommer att utvecklas. Dokumentet i sig får mer en funktion av garanti för samarbetets fortlevnad. Av den anledningen har vi ibland valt att bromsa upp processer där dokumentet i sig riskerar att bli verkningslöst, sett ur ett utvecklingsperspektiv.

I det fortsatta utvecklingsarbetet har vi, även efter att överenskommelser tecknats, en viktig roll med att följa upp och stimulera till fortsatt utveckling. Integrationsverket kommer därför att, genomföra enhetliga och årligen återkommande uppföljningar av den lokala utvecklingen. Vi kommer bland annat att via Introduktionsbanken försöka tillgodose de behov som finns hos aktörerna av nationella sammanställningar av den lokala utvecklingen.

Vi kan se att ”paradigmskiftet”, från ett omhändertagande socialvårdsperspektiv till ett tillväxt- och arbetsmarknadsperspektiv, allt mer slår igenom. Indikationer på detta är att det lokala utvecklingsarbetet i större utsträckning tar sikte på individualisering och introduktion syftande mot arbetsmarknaden. En annan indikation är att fler kommuner använder sig av introduktionsersättning på ett sådant sätt att arbetsmarknadsperspektivet och egenförsörjningen blir tydligare för individen.

I det lokala samverkansarbetet varierar de olika aktörernas ambitionsnivå. Detta är ett problem eftersom varje aktörs engagemang är av största vikt för att introduktionen ska kunna utvecklas individuellt och mot egenförsörjning.

Att redan under asyltiden få till stånd en fungerande samverkan mellan den lokala arbetsförmedlingen, kommunen och Migrationsverket är en av de mest avgörande faktorerna för en lyckad integration. Hela kedjan från ankomsten till Sverige till inträdet på arbetsmarknaden bör vara obruten för att resultatet av samverkan ska bli optimal.

Förutom Integrationsverket har de centrala myndigheterna saknat resurser för att mer aktivt arbeta för att föra utvecklingen vidare på regional och lokal nivå. Denna avsaknad av resurser gör att utvecklingsarbetet tyvärr går något långsammare än förväntat.

För att introduktionen ska fungera så bra som möjligt bör helheten i närsamhället och kommunens förutsättningar beaktas. Som exempel kan nämnas att kommunen ofta själv är den största arbetsgivaren på den egna orten. Det är av stor vikt hur de arbetar internt med mångfaldsfrågan. Ett annat exempel är orter där främlingsfientlighet kan antas påverka resultatet av introduktionen negativt.

Näringslivet har en mycket viktig roll när det gäller att utveckla innehållet i introduktionen. I det regionala och lokala utvecklingsarbetet kan vi konstatera att arbetsmarknadens parter visar intresse för nyanlända invandrare, framför allt för personer med yrkeskompetens. Integrationsverket har ändå inte kunnat se att kommunerna i någon större utsträckning lyckats engagera arbetsmarknadsorganisationerna till att medverka inom introduktionsverksamheten.

Integrationsverket planerar även kontakter med arbetsmarknadens huvudorganisationer för att utvärdera möjlighet och vilja till en kontraktering av åtaganden om att tillhandahålla praktikplatser för nyanlända under introduktionen. Detta arbete samordnas med verkets uppdrag att främja etnisk mångfald i arbetslivet.

Ytterligare medel för att utveckla introduktionen

Verkets särskilda medel för att stimulera utvecklingen av introduktionen är ett synnerligen viktigt verktyg för att Integrationsverket ska kunna lyckas i sitt arbete att initiera, stödja och påverka förändringsprocesser. Behovet av ekonomiskt stöd i detta arbete överstiger avsevärt tilldelade medel.

De 10 miljoner kronor som verket anvisades i regleringsbrevet för innevarande år, under anslaget 10:2, anslagspost 2, har i det närmaste förbrukats redan under första halvåret. Beslutade och reserverade medel utgör drygt 7 miljoner, därutöver pågår slutberedning av ytterligare ärenden till ett belopp av drygt 3 miljoner. Detta innebär att cirka 9,5 miljoner redan är avsatta till kommande eller pågående utvecklingsprojekt. För ytterligare inkomna ansökningar, där det ansökta beloppet uppgår till 1,6 miljoner kronor, är handläggningen inte påbörjad. Under andra delen av budgetåret har ytterligare ansökningar aviserats. Dessa bedöms angelägna att stödja för att pröva nya vägar till förbättring och utveckling av introduktionen.

Integrationsverket avser även att, inom ramen för utvecklingsmedlen, tillsammans med ESF-rådet och Migrationsverket medfinansiera en oberoende gemensam temautvärdering med en miljon kronor. Utvärderingen avser utveckling av verksamhet, bland asylsökande och flyktingar, som beviljats ESF-Equal-, Europeiska flyktingfond- eller nationella medel. Utvärderingen ska genomföras under perioden hösten 2002 till våren 2005.

Näringsdepartementet har under innevarande budgetår ytterligare 4,5 miljoner kronor för integrationsåtgärder (anslaget 10:2, anslagspost 5). Med hänvisning till ovanstående redovisning av medelsbrist under återstående del av budgetåret, för att i tillräcklig omfattning kunna stödja och stimulera utvecklingen av introduktionen, **äskar Integrationsverket om att få del av de återstående 4,5 miljoner kronor som står till regeringens disposition.**

För år 2003 (det sista året av den treåriga satsningen på att förbättra invandras sysselsättning) beräknar Integrationsverket behovet av medel för att stimulera en utveckling av introduktionen till 10 miljoner kronor.